

³⁹ Ibidem: H. van de Wetering aan Nelissen, d.d. 11.10.1908. Of deze bisschoppen hierover in het voorjaar van 1909 navraag hebben gedaan is niet bekend.

⁴⁰ Na de inlijving van de Pauselijke Staat door het Koninkrijk Italië was door Nederland in 1871 het gezantschap bij de H. Stoel opgeheven. (Het zou in 1915 weer (tijdelijk) worden hersteld.) Andersom bleef de pauselijke internuntius wel op zijn post in Den Haag tot 1899, toen deze door het Vaticaan uit protest werd teruggetrokken vanwege de niet-uitnodiging van de H. Stoel voor de Haagse Vredesconferentie van 1899. In plaats daarvan werden de zaken waargenomen door de zaakgelastigde R. Giovannini van 1899-1910 en diens opvolger de tijdelijke zaakgelastigde Domenico Gualtieri. De Valk, *Roomser dan de paus?*, 38-40.

⁴¹ De *Tilburgsche Courant* meldt d.d. 19.9.1908 dat Jonkheer Van der Pol, Kamerheer van de Koningin, de vererende opdracht heeft gekregen om, vergezeld door zijn twee dochters en graaf Dumonceau, namens de Koningin in november de Paus bij zijn gouden jubileum te feliciteren. Zie ook KDC, *Archief Gisbert Brom*, inv. nr. 188: Aantekening: 'Bisschoppen-aartsbisschop-kardinaal'.

⁴² NA, *Archief van de Ministerraad*, 2.02.05.02, inv. nr. 145: Afschrift van een brief

dat een Kardinaal Hare Majesteit niet onnoodig in moeilijkheid zal brengen en dat hij bescheiden genoeg zal zijn om niet te verschijnen, wanneer hij zou kunnen vermoeden, dat het voor H.M. moeilijk zou zijn hem een plaats te geven overeenkomstig zijne waardigheid.' Eventueel wilde Van de Wetering, als Nelissen toch nog meer zekerheid wilde krijgen over het hofceremonieel, wel voorzichtig zijn licht opsteken in Rome. Daartoe zou misschien de reis in het voorjaar van de bisschop van Haarlem (A.J. Carlier) of van Roermond (J.H. Drehmanns) een geschikt moment geven.³⁹

6. Wachten op de verkiezingsuitslag van 1909

Al met al mag uit het voorgaande geconcludeerd worden dat er geen problemen werden verwacht bij een kardinaalscreatie van Van de Wetering. De Koningin, de Ministerraad, de bisschoppen én de beoogde gepurperde, Henricus van de Wetering, waren er in oktober 1908 helemaal klaar voor. Overigens werd afgesproken over de hele kwestie geen contact te onderhouden of op te nemen met de zaakgelastigde van de H. Stoel, mgr. Giovannini.⁴⁰

Als blijk van haar ingenomenheid zond Wilhelmina in oktober 1908 haar eigen gezant naar Rome om Pius x in november bij zijn gouden priesterfeest, namens Hare Majesteit te feliciteren.⁴¹ Men wachtte vervolgens op het geschikte moment om de uitkomst van het 'polsen van de Koningin' aan Rome mede te delen. In 1909 waren er verkiezingen gepland in Nederland en die wilde men, zo hadden Nelissen en Van de Wetering afgesproken, afwachten 'ten einde te voorkomen, dat uit de verheffing politieke anticlericale munt wordt geslagen'. Het zou dus nooit eerder dan augustus of september 1909 worden.⁴²

De uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen van september 1909 was zeer bemoedigend voor de confessionelen: de katholieken en de Antirevolutionaire Partij (opgericht door Abraham Kuyper) haalden allebei 25 zetels en de eveneens protestantse Christelijk-Historischen kregen tien zetels, waarmee de confessionelen met zestig (van de honderd) zetels een ruime meerderheid in de Kamer hadden.⁴³

Om onduidelijke redenen werd er nog enkele maanden gewacht, maar op 25 januari 1910 kon Th. Heemskerk als (formeel nog steeds tijdelijke) voorzitter van de Ministerraad aan de Directeur van het Kabinet der Koningin laten weten dat de Raad van Ministers van mening was dat het Hare Majesteit de Koningin zou kunnen behagen te kennen te geven, 'dat het Harer Majesteit, ter wille van Hare Katholieke onderdanen, niet anders dan aangenaam zou kunnen zijn, indien Monseigneur H. van de Wetering, aartsbisschop van Utrecht, tot kardinaal werd benoemd'.⁴⁴

Op 3 februari 1910 werd het oordeel van de Raad van Ministers